

מוכיין יבשים שטמן בה קדירה — אסור להניחה על גפת של זיתים. ואף שהמוכיין מצד עצמם אינם מוסיפים הבל ואין בהם משום הטמנה, מיהו על ידי הגפת של זיתים הנמצאת תחתיה עולה החום למעלה, ומרתיח את הקדרה שבקופה.

והאיסור הוא משום "הטמנה", שאסור ליתן קדירה, הטמונה בדבר שאינו מוסיף הבל, במקום שמוסיף הבל, על אף שמקור החום אינו תולדת האש [ועליו כשלעצמו מותר ליתן קדירה שאינה טמונה!], כיון שנעשה בזאת שילוב של הטמנה בדבר שאינו מוסיף הבל עם מקור שמוסיף הבל.

שמע מינה כי גפת של זיתים תנן. שדוקא היא מוסיפה הבל, ולא גפת דשומשומין.

ודחינן: לעולם אימא לך, דלענין הטמנה בגפת עצמה, אף בגפת דשומשומין נמי אסור, משום שאף היא מוסיפה הבל.

ומהא דנקט דוקא גפת דזיתים ליכא להוכיח ממ-א מידי. שהרי רבי זירא איירי בטומן בקופה, ולא בתוך הגפת עצמה. אלא שמניח הקופה

[פסולת הענבים לאחר שנשחטו לייין], ולא במוכיין [כל דבר רך, כגון צמר גפן, ותלישי צמר רך של בהמה, ובגדים בלויים שגררו אותם], ולא בעשבין — בזמן שהן לחין, מפני שבהיותם לחים הם מוסיפים הבל.

אבל טומנין בהן בכל אלו [בתבן ובזגין ובמוכיין ובעשבין], כשהן יבשין, מפני שאז אין הם מוסיפים הבל.

גמרא:

איבעיא להו: גפת זו, ששינוי במתניתין שאין טומנין בה — האם בגפת של זיתים תנן הכי, משום שההבל שלה מרובה, אבל גפת דשומשומין אינה מוסיפה הבל, ושפיר דמי להטמין בה.

או דלמא, אף בגפת דשומשומין תנן שאסור להטמין בה, כפי שאף היא מוסיפה הבל. וכל שכן שאסור להטמין בגפת דזיתים.

ופשטינן: תא שמע, דאמר רבי זירא משום חד דבי רבי ינאי: קופה מלאה

השמשות. שסתם קדרות בין השמשות כבר רתחו ונחו מבעבוען. וכיון שנחו שוב אינן רותחין. ובהלכה ג' כתב: וכן מן הדין היה, לטמון התבשיל בדבר שאינו מוסיף הבל בשבת עצמה. אבל אסרו חכמים דבר זה. גזירה שמא יטמין ברמץ, ויהיו בו ניצוצות של אש, ונמצא חותה בגחלים.

ובראב"ד שם השיג עליו. ופירש גירסת הרי"ף בענין אחר. ועל פי דרכו, אף לגירסת הרי"ף אסור להטמין בדבר המוסיף הבל אף בין השמשות. ואין זה קל יותר מהטמנה מבעוד יום.

הרתחה, ויחזור ויכסה בשבת, ונמצא טומן בדבר המוסיף הבל בשבת שהוא אסור.

[ובפירוש המשניות הוסיף בזה, דלעולם מעיקר הדין אף בשבת גופה היה לנו להתיר הטמנה בדבר המוסיף הבל. לפי שלא נאסרה בשבת אלא תוספת חימום בתולדת האש. ואלו אינם מתולדות האש. אלא שאסרו אותם מחמת גזירה, שמא ירתיח באש. ויעויין באבן האזל, שהשוה זאת לגזירת בישול בתולדת חמה אטו תולדת האור].

לפיכך מותר להטמין בדבר המוסיף הבל בין